

Lépésváltás a Magyar Néphadsereg ruházati gazdálkodásában

dr. Bogdány Tamás őrnagy

A tervidőszak gazdaságpolitikájának kettős célkitűzése* egyértelmű hangsúlyeltolódást, egyszersmind intenzív kezdeményezőkézséget indukált a költségvetési gazdálkodás területén. A prioritásbeli átrendeződés abban az ingerhatásban jelentkezik, melyet a hatékonysági intézkedések évről-évre dagadó hulláma közvetít a gazdálkodó felé; míg a kezdeményezőkézség dinamizmusa a feszültségforrások gyorsabb felismerésében és a megoldások sokrétűségében ölt testet.

A társadalmi közös fogyasztásnak az a szelete, melyet védelemnek nevezünk nemcsak érzékeli a gazdaságpolitikai célok átértékelődését, hanem aktív részese is a célok elérését biztosító eszközrendszer újrafogalmazásának. Hogy a védelem céljainak struktúrájában nincs lényeges elmozdulás azt többek között az is bizonyítja, hogy a Magyar Néphadseregben 1983-ban is tovább folytatódtott a technikai és szervezeti fejlesztés. Ugyanakkor – és ez már a gazdaságpolitikai prioritásokból táplálkozik – rendszerbe lépő új technikai eszközök, fegyverrendszerek és szervezetek nem csak a harci képességet növelik meg, hanem a rendszer működtetésének minden oldalú biztosítása terén is értékes szellemi energiákat szabadítanak fel.

Az MN hadtápjá, mely a minden oldalú biztosítás több lényeges folyamatát integrálja, tipikus képviselője a gazdasági környezet által tevékenységében erősen befolyásolt szolgálatoknak. Arról a szervezetről van tehát szó, mely sajátos formában ugyan, de minden idegvégződésével kapcsolódik a társadalmi újratermelés folyamataihoz, közvetlenül is érzékelve azok esetleges működési zavarait, vagy egyensúlybeli problémáit.

Különösen nagyfokú nyitottsággal rendelkezik a ruházati szolgálat, mely termeltető, importőr, kereskedő, ellátó és szolgáltató egy „személyben”. Érzékenysége kétoldalú: feladatmegfogalmazói körébe ugyanis nem csak a technikai fejlesztés tartozik, hanem az állomány élet- és munkakörülményeinek követelményrendszere is. A két vetület egyszersmind bekapcsolja az iparág, a gazdaságirányítás és a pénzügy-politika gondjaiba, melyek viszont egyértelműen meghatározottak a gazdaságpolitika kettős prioritása által.

* Külgazdasági egyensúly javítása. Az elért életszínvonal megőrzése.

Az ország textiliparának általános helyzete több mint befolyásoló tényező az MN ruházati szolgálata számára, főleg a mai viszonyok között. Bizonyításra aligha szorul, hogy az általános ruházati ellátottság hogyan függ össze a textilipari termelőbázis nagyságával, koncentrátsági fokával és technikai fejlettségével. Főképp a fizetőképességgel hozható közvetlen kapcsolatba az a tény, mely szerint az állami felügyelet alá vont textilipar mintegy 40 milliárd forint** értékű produktumának 30%-a kerül exportra. A 70%-kal szemben – mely hazai igényeket elégít ki – minimális követelmény ma, hogy egyfelől belföldi alapanyagból ráplálkozzon, másfelől stabil színvonalú kínálat formájában kösse le a vásárlóerőt.

Egy dolog azonban a követelmény és megint másik az iparági adottság. Hazánkban a textilipar hagyományai egyidősek a termelés koncentrátságának tényével. Az 1960-as évek első felében végrehajtott centralizáció szervezeti formát kívánt adni a koncentrált termelésnek abból a célból, hogy lehetőség nyíljon az élenjáró technika alkalmazására, a berendezések jobb kihasználására, a termelés szakosítására, a kooperáció javítására, a szellemi kapacitás koncentrálására, a gazdaságos üzemeléshez szükséges üzemi szervezet kialakítására, valamint a termeléssorozat nagyságának növelésére.

A termelés hatékonyságában bekövetkezett kétségtelenül pozitív változások mellett a centralizáció azonban most már ellátási oldalról jelentkező feszültségek hozott felszínre. Amellett, hogy nem javult kellően az alapanyag-ellátás, a monopol helyzetben levő merev nagyvállalatok bizonyos fokig fékeztek a fogyasztói igényekhez jobban igazodó rugalmas termelést. Az összegzett hatás a ruházati hiánycikkek számának növekedésében kulminálódott.

Jelentősebb javulást a termelésben és forgalmazásban csak a mechanizmust követő textilruházati rekonstrukció hozott. A géppark rekonstrukciója és új szervezési elvek bevezetése nyomán nőtt a termelékenység és korszerűsödött a gyártmánystruktúra. Bizonyos területeken az új rendszerű gépek részaránya megközelítette a fejlett textiliparral rendelkező országokét. A rekonstrukciót minősítő lakossági ellátás színvonalában is tagadhatatlan javulás következett be. Mindezek ellenére sem állíthatjuk, hogy a textilipar egyértelmű közmegelegedésre végzi dolgát. Még a nagyvállalati formához – megrendeléseinek volumene és homogénebb összetétele révén – jobban kötődő Magyar Néphadsereg is igen gyakran beleütközik az iparági korlátokba. Összességében persze nem a vállalat nagyságrendje a lényeg, hiszen az esetleg csak felerősítheti a termékstruktúra váltás, az ármechanizmus és a jövedelemszabályozás ellentmondásait. Az exportképesség vállalati jövedelmezőségi elemként való szerepeltetése, a szabadáras termékek térhódítása, az importkorlátozással küszködő alapanyagellátás, az iparág külgazdasági- és cserearány érzékenysége olyan tényezők, melyek döntő többsége vitathatatlanul összefüggésbe hozható a gazdaságpolitikai prioritásokkal, ugyanakkor a néphadseregi szükségletek kielégítését igen gyakran vállalati alku tárgyává teszi. Az alapanyagellátás hagyományosan importigényes, ahol a gyapjú- és gyapotbehozatal túlnyomórészt dollár relációban bonyolódik. Az importot kiegyenlíteni hivatott jelentős készáru-export ugyanakkor a belföldi ellátásban okoz időnként feszültségeket. Ha mindezt összekapcsoljuk a monopol helyzetű hazai nagyvállalatok szelektív iparpolitikai rörekvéseivel, akkor a mérleg másik serpenyőjében levő belkereskedelem gond-

** Termelői áron számítva.

jai is érthetővé válnak, hiszen manőverezési lehetőségeit ugyancsak leszűkíti egy kiterjedt, rugalmas kisipari háttér hiánya és az import készáru behozatalt korlátozó szűkös devizakeret.

Mellékesen kívánom megjegyezni: megérték a feltételci a néphadseregivállalati kapcsolatrendszer korszerűsítésének. Az egyre erőteljesebben nyereségorientációra és export-érdekeltségre épülő vállalati gazdálkodás, mely a társadalmi tulajdonformák mind sokszínűbb palettáján helyezkedik el nem sors-csapás, hanem a fejlett szocializmus egy előrchaladottabb formájának előfutára. A tervurásítás kétségtelenül kényelmesebb és egyszerűbb megoldási formáinak nosztalgikus idézgetése a Magyar Néphadseregben is csak hasznos energiákar fecsérrel el. Kezdeményezőbb és manőverezőképesebb áruforgalmi politikával, szervezettebb piaci jelenléttel, a versenyképes termék néphadsereg adaptációjának igényével és a vállalati érdekeltégi rendszerre történő pénzügyi ráépüléssel kell biztosítani alapvető szükségleteink maradéktalan kielégítését a vállalati szférában.

Talán sikerült érzékeltetni azoknak a – gazdasági környezetben gyökerező – gondoknak egy részét, melynek közepette az MN ruházati szolgálara – a HH-clvtárs döntéseinek megfelelően – megkezdte az új öltözeti cikkek gyártását, illetve az 1984-ben induló ellátás készlethátterét biztosító termelés felfuttatását.

Az egyes cikkeknel – pl. a 82 M egységes kabátnál – jelentkező kapacitásbeli és alapanyaggonddokar csak súlyosbította az a kiszolgáltatottság, amelynek ároldalról volt kitéve a megrendelő. A növekvő árak arra kényszerítettek bennünket, hogy tüzetesen felülvizsgáljuk fizetőképességünket és gazdálkodásirányításunk hatékonyságát. Az öltözeti rend korszerűsítésével párhuzamosan, tehát napirendre került a csapatgazdálkodás átfogó értékelése. Az elemző munka eredményeként a szolgálat vezetése kettős következtetést vont le:

- a funkcionáló teljes körű pénzgazdálkodás koszerű és jól működő mechanizmus és úgy tűnik, hogy gazdálkodásirányító és szervező munkánk legértékesebb tartaléka e rendszer további kiterjesztésében rejlik;

- a felszínre került ellentmondások a tervezés és szabályozás folyamataiban gyökereznek és a csapat, illetve központi gazdálkodás időnkénti egyensúlyi zavaraiiban öltenek testet.

A tervezés jelenlegi gyakorlata – de főleg az illetményfelszámítás – olyan helyzetet idézett elő, amely kísértetiesen hasonlít népgazdaságunk 1979 előtti állapotához. A csapatok indokolatlanul magas pénzeszközöket koncentrálnak, miközben a központi gazdálkodás – a sokszor mesterségesen felszított hiányjelenségek felszámolásának szándékától vezérelve – évi 30–40 millió forinttal eladósodik.

A tapasztalatok arra engednek következtetni, hogy a laza illetményfelszámítás fegyelemnek szinte állandó kísérő jelensége a felszámítás jogszersőségének figyelmen kívül hagyása. Mikor a katonai szervezetek a jogcímekek számadatai között nem jellemzőket is feltüntetnek, egyértelműen jogtalan pénzügyi előnyhöz jutnak, ugyan úgy mint a kettős felszámítás tipikus eseteiben (csapatpihenőkre a SZÜI mellett a katonai szervezet is felszámol). Külön kiemelésre méltó – mivel a központi gazdálkodás pénzügyi zavarainak közvetlen előidézője – az áthelyezés, vezénylés vagyon téren történő követésének elmulasztása. Miről van szó?

Mikor a katonát áthelyező alakulat felszámolja az áthelyezett „A” komplettjét, a csökkenő ellátási feladatnak megfelelően csökkentenie kellene vagyonát az áthelyezettre eső utnápótlási illetményrésszel. Vezénylés esetén a fogadó alakulatnak a hozott anyag értékét is figyelembe kellene vennie, hiszen gyarapodott a vagyona. Összességében a pénz- és anyagbeli vagyónrészek elszakadnak az ellátási feladattól és ez a szakadás kettős ellátás formájában jelenik meg. Mind ez ideig a felsőszintű gazdálkodó viselte a fenti ellentmondás pénzügyi következményeit.

A ruházati szolgálat az egyetlen ágazat, ahol a szabályozó rendszer különbséget tesz a lehívott illetmény és az elkölthető pénz között. Lehet polemizálni a megoldás előnyeiben és hátrányain, egy azonban tény: az okosan gazdálkodó ruházati szolgálat vezetőnek biztosítja a tartalékolás széles körű manőverezés... stb. lehetőségeit. Talán a szaktszint képzés hiányosságaira is utal, hogy a két fogalom nem kellően tisztázott a szakágvezetők fejében. Az viszont már a központi szféra erőforrásait érintő tény, hogy ez a hiányosság általában a csapatok fedezet nélküli vásárlásába torkollik. A példa akkor tipikus, amikor a katonai szervezet jól-rosszul felszámítja az illetményt és jóváhagyatja, majd a fogyást nem tartja nyilván. A költségvetési tervjavaslat visszaigazolásakor kapott x millióból az előljáró 5^0_{10} -ot tartalékképzés címén megvon, így a gazdálkodónak ténylegesen $x - 5^0_{10}$ pénze van. A gyakorlatban azonban az elvont pénzt igen gyakran visszailletményesíti és x milliót költ el. Tehát az 5^0_{10} -ot a katonai szervezet is és az előljáró is felhasználhatja, vagyis ugyanazt a pénzt kétszer költik el. Remélhetőleg sikerült érzékeltetni a központi gazdálkodás illetményoldalról történő eladósodásának folyamatát.

Készletgazdálkodási oldalról ez a tendencia további erősítést kap. A készletképzést szabályozó minimum-maximum mutatórendszerrel az volt a célunk, hogy a csapatok készletező tevékenységét behatároljuk és az optimális szint felé tereljük. Mivel a gyakorlatban főleg a maximális mutatóknak van szerepe, az etről való eltérést szándékoztunk a csapatokkal kimunkáltatni a gazdálkodási tervben. E tevékenységet a készlettervezés fő vonulatának is nevezhetjük, mert – az MN szintű maximális készletmutatók adaptálása érdekében – a helyi sajátosságok készletvonzatának kimunkálását célozza.

Mivel a ruházati szolgálat vezetők egy részében nem tudatosul ennek a tervezési mozzanatnak a fontossága, a készletképzés- és gazdálkodás sok esetben mechanikussá, rugalmatlanná, befolyásolhatatlanná és öncélúvá válik. Ezek a jegyek pedig az optimális készletszintre való törekvés legklasszikusabb, egyben a csapat szféra készletgazdálkodásának szubjektív korlátjai.

Ha a katonai szervezetek indokolatlanul magas készleteit (mint lekötött pénzeszközöket) összekapcsoljuk az előbbiekben vázolt szabályozási problémák hatásaival, akkor levonhatjuk azt a következtetést, hogy – mivel a központi tartalékforrások egy jelentős része mozdulatlan készletek formájában a csapatgazdálkodási szférában akkumulálódik – a két gazdálkodási terület között a „vérátömlesztő” szerepet játszó pénzmozgás „tőkchiány” miatt erősen korlátozott.

Úgy hiszem, sikerült érzékeltetni azokat a legnyomasztóbb gondokat, melyek a csapatgazdálkodás tervezése és szabályozása oldaláról feszítik a ruházati gazdálkodást.

A tervezési metodika és a szabályozó rendszer felülvizsgálatát követően a tennivalók közelebbi és távolabbi célkitűzések körül csoportosultak. Közé-

lebbi feladatként fogalmazódott meg a központi és csapatgazdálkodási szféra közötti pénzügyi egyensúlyzavar felszámolása, távolabbi célkitűzésként pedig a feladattervezést anyagi érdekeltiségi rendszerrel összekapcsoló korszerű gazdálkodási mechanizmus megteremtése.

Ma már az illetmények számvetésénél a rendező elv a felszámítás és elszámolás egyértelmű elhatárolása, valamint a jogcím számadatok – tervezhetőség szerinti – differenciálása. Ennek lényege, hogy a biztonsággal tervezhető jogcím számadatokat a felszámításkor tervezzük (például a tényleges és súlyozott átlag létszámot a pénzügyi tervlétszámra alapozva), míg az év során felmerült és igazolható többletfeladatokra a pótelőirányzat igénylésnél hívható le illetmény. Amennyiben a többletfeladatok mögött nem áll kellő mértékű illetményfedezet, akkor egy újszerű pénzbiztosítási konstrukció lép előtérbe, mely egyszerűsége miatt az ún. változó feladatokat finanszírozza.

Parancsoló szükségszerűséggé vált, hogy a szakági feladatokat – a katonai szervezet alaprendeltetéséből fakadó tevékenységek alapján – osztályozzuk. Ennek során az alaprendeltetéshez közvetlenül kapcsolódó és folyamatosan felmerülő feladatokat egyértelműen elhatároltuk az alapfunkcióhoz közvetve kapcsolódó, vagy azt módosító tevékenységektől és az utóbbiakat „változó feladatok” névvel illetük. Nos, az állandó és változó feladatokat finanszírozás szempontjából is elkülönítettük. A viszonylag állandó feladatok fedezetét a szokásos pénzügyi csatornán, míg a változó feladatok forrás-szükségletét egy más típusú pénzügyi konstrukción keresztül biztosítjuk a katonai szervezetnek, mely az előjáró seregtest által képzett tartalékból és a felsőszintű gazdálkodó célhitelezési lehetőségeiből táplálkozik. Amennyiben tehát a katonai szervezet nem rendelkezik az igazolható többletfeladat fedezésével, a tartalék és célhitelezési lehetősége veszi át a finanszírozás feladatát.

Szót kell ejnünk a feladat elmaradásról is, mely szigorú előirányzat lemondási kötelezettséggel jár. Gyakorlatilag a negatív illetményegyenleggel induló katonai szervezet gazdálkodását erősen szankcionáljuk a jövőben. Meg kell értetnünk a szakállománnyal, hogy a negatív illetményegyenleg és a felhasználható pénz egymást kizáró kategóriák a gazdálkodásban.

Néhány gondolat az elszámolásról: a katonai szervezetek a gazdálkodási év végén a ténylegesen felmerült ellátási feladatoknak megfelelően illetményükkel elszámolnak. Végeredményben egy általános pénzügyi korrekcióról van szó, melynek során az ún. Elszámolási kimutatásban összevetik a tervezett és tényleges jogcím számadatokat és az adódó pozitív, vagy negatív illetményegyenleggel módosítják az illetménymaradványt. Amennyiben pozitív a költségvetési tételenként összesített illetményegyenleg – és az előjáró a többletfeladatok által indokolt keretet nem, vagy csak részben biztosította – az illetménymaradvány az egyenleg összegével, illetve a nem biztosított előirányzatnak megfelelő hányaddal növelhető.

A készletgazdálkodásban jelentkező zavarok kényszerítették ki – első lépésként – a fenntartási és nem csökkenthető készletek szigorú elkülönítését. Az a célunk, hogy optimális iránymutatók kidolgozásával segítsük a katonai szervezet feladatbéli sajátosságainak helyi készletarányokban való reális viszonyítását.

Alaplépésekről van tehát szó, melyek – szigorúságuk ellenére – magukban hordozzák a rugalmasságot és a pozitív gazdálkodási szemléletet. Minimális

elvárásunk az új szabályozóktól, hogy az illetményfelszámítások realisabbakká váljanak, valamint, hogy megnő a seregtestek tényleges gazdálkodás-irányító szerepe.

A hivatásos és továbbszolgáló állomány ruházati ellátásának a közelmúltban módosított rendszere mitegy negyedszázados múltra tekintett vissza. Tiszthelyetteseink, tiszthelyetteseink öltözeti képe tetszetős, az állomány ruhatára praktikus és minden tekintetben megfelel a korszerűség diktálta követelményeknek.

A fedezet folyósítása huzamos ideig működő rendje azonban – mely a vásárló oldaláról a ruházati könyvben öltött testet – az utóbbi években olyan feszültségek forrásává vált, mely egyértelműen a korszerűsítés szükségességét vetette fel.

Az időközben napvilágot látott HM utasítás és MNHF-i intézkedés öt tartalmi pillérre helyezte a hivatásos és továbbszolgáló állomány illetményfolyósításának *korszerűsített rendjét*:

- az adminisztráció csökkentése és a gépi adatfeldolgozás bázisának megteremtése céljából 1984. január 1-től a ruházati könyvet – évenként más-más színű – vásárlási utalványfüzettel váltottuk fel, melyben az előnyomtatott keretösszeg nem növelhető. Illetmény előrehozás esetén tehát a következő évre érvényesített füzetét kapja meg az igényjogosult. Az előrehozott illetmények és az arra vonatkozó időszak árainak összhangját van hivatva biztosítani az ártótlékolás rendszere;

- a ruházati illetményt december helyett – a költségvetési évvel egyezően – január első napjaiban folyósítjuk a vásárlócrök egyenletesebb terítése érdekében;

- mivel az utalványt 100 Ft-on aluli összegre nem lehet kiállítani, a kisebb értékű vásárlásokra, illetve az egyenruházat karbantartására készpénzt fizetünk ki az igényjogosultaknak ruházati illetménye terhére;

- a ruházati illetménymaradványok felhalmozódásának mérséklése céljából kimondtuk a tárgyévi maradványok három év eltelte utáni elévülését;

- a pályakezdő tisztek, tiszthelyettesek első évben jelentkező szükségleteinek fedezeti oldalát kívántuk erősíteni, mikor az alapfelszereléskor kiadott cikkek körét, egyúttal a 3 év 5 hónapra szóló ruházati illetményt egy évi utánpótlási illetmény szintjére csökkentettük.

Napjainkban túl vagyunk az áttérésen, sőt néhány általánosítható tapasztalatról is számot tudunk adni. Az előkészítés során *az áttérés négy kritikus pontjával számolhatunk*:

1. A ruházati illetményfolyósítással és elszámolással kapcsolatos feladatok a pénzügyi szolgálattól véglegesen a hadtápszervhez kerülnek át, tehát biztosítanunk kell a végrehajtó ruházati állomány maximális felkészültségét és a zökkenőmentes együttműködést az átadó pénzügyi és az átvevő ruházati szolgálat között.

2. Az áttérés szakszerűsége az új rendszer indításának minősítő tényezője. Megkülönböztetett jelentőséggel bír tehát a ruházati könyvek alapos ellenőrzése, pontos számszaki zárása, valamint a maradványok és előrehozott illetményfelhasználások pontosítása. E feladatok végrehajtása a pénzügyi szolgálat részéről megfontolt és pontos adminisztrációt, a ruházati szolgálat részéről pedig magas szintű szakmai felkészültséget követel.

3. Kiemelt szakmai feladatot ró a ruházati állományra az igényjogosultság ellátási időszakonkénti csoportosítása, az előrehozott felhasználások új illetményszintre történő átertékelése, valamint az alapfelszerelési időszakra és a továbbszolgáloi évekre érvényesített keretösszegek reálértéken tartásához szükséges maradvány-kiegészítések pontos végrehajtása.

4. Az áttérés tudati korlátjai közül elsősorban az állomány ruházati könyvhöz kapcsolódó érzelmi kötődését kell szemléltetni; a szakállománynál pedig biztosítani szükséges az új rendszer – meggyőződésen alapuló – befogadását.

Az áttérés mintegy 60%-os végrehajtása során szerzett tapasztalatok igazolták a várható problémákra vonatkozó előrejelzéseket.

A gondok túlnyomó része szubjektív tényezőkből adódott. Úgy tűnik, hogy a hadtáp (ruh. szolg.) szervek – a megfelelő időben kiadott intézkedések és átfogó kiképzés ellenére – sem voltak képesek hibamentesen eleget tenni az új feladat- és hatáskörnek. Az előírások és összefüggések hiányos ismerete – több esetben önkényes értelmezése, módosítása (mellőzése vagy túlszervezése) – kisebb mérvű torzulásokat idézett elő a végrehajtásban. További nehezégek forrásaként kell megemlíteni a ruházati könyvek ellenőrzésében bekövetkezett hiányosságokat, de felerősödtek a korábbi illetményjövávírási előírások szabálytalanságaiból, a tévedésekből és gondatlanságból eredő negatívumok hatásai is.

Az áttérés ütemének, folyamatának – helyi sajátosságokkal nem indokolható – megváltoztatása a tervezettnél nagyobb mértékben korlátozta a vásárlási lehetőségeket. A nem kellően körültekintő előkészítés a szakállomány számára jelentős többletmunkát, a jogosultaknak pedig indokolatlanul bosszúságot okozott. Érdemes kiemelni nébányat a jellemző rendellenességekből, hiányosságokból. Többször találkoztunk olyan jogtalan felhasználásokkal, melyek a ruházati könyv keretösszeg nyilvántartásának számszaki hibáival, valamint az alapfelszerelők – előírástól eltérő – illetmény-jövávírásával, ellátottságuk rossz meghatározásával magyarázhatók. A továbbszolgálók ruházati illetményjogosultságának helytelen értelmezéséből is számos probléma fakadt. A készpénzkifizetés mechanikus általánosítása (a szabályzat kp. kifizetésre általában csak a tárgyévi utánpótlási illetményből nyújt lehetőséget) jó néhány esetben jogtalan készpénzkifizetéseket eredményezett. Bosszantó apróság, de az illetményjogosult és a bolti eladó egyaránt kényelmetlen helyzetbe került a hiányosan vagy hibásan érvényesített ruházati vásárlási utalványfüzettel. Az áttekinthetőséget gátolták az olyan esetek, mikor az előrehozott, vagy túllépésből származó illetményfelhasználások – 1984. évi utalványfüzerben végrehajtott – elszámolásakor elmaradt a megfelelő összegű vásárlási utalvány kiállítás és bevonása.

A felsorolt problémák egyike-másika szinte minden katonai szervezetnél előfordult. Ennek ellenére le kell szögeznünk, hogy összességében mind a pénzügyi, mind a hadtápszervek előrelátható megfontoltsággal és elismerésre méltó módon hajtották végre az illetményfolyósítás új rendjére történő átállást.

Nem lenne teljes a kép, ha nem szólnánk a szabályozó alkotási munka nehézségeiről és a szabályozás ma már érezhető hézagairól.

A kidolgozó munka módszerét a keretszabályozás ismert metodikája képezte. Csak a tendenciaként ható folyamatok befolyásolására vállalkozhattunk, a jelenség szintű elemek – még akkor is, ha azok reálisan tükröznek bizonyos helyi sajátosságokat – nem kaphattak kiemelt hangsúlyt a folyamatszabályozás során. Egyébként is, a túlzott részletezés legalább olyan és annyi veszélyt rejt

magában, mint a nagyvonalú általánosítás. Az alapszabályok lényegüket tekintve alig változtak. Egy-két eddig is ismert fogalom vált érthetőbbé és konkrétabbá (pl.: az ellátási időszakok) és néhány új előírás lépett hatályba (pl.: az érvényességi és elévülési határidők). Az egyedi esetekre gondolva, az áttérés időszakában hatékony felvilágosító szolgáltatást szerveztünk, mely – tapasztalataink szerint – eredményesen töltötte be szerepét. A tapasztalatcserék során hiheterlennek tűnő gondok merültek fel. Találkoztunk például olyan igényjogosulttal, aki három éve nem részesült ruházati illetmény ellátásban, vagy az áttérés során derült ki, hogy a jogosult évekkal cselőtt elvesztette a ruházati könyvét és nem jelentette be. „Sajátos” értelmezést kapott a 100 Ft-on alul vásárlást tiltó jogszabály akkor, mikor például 1960 forint térítési összeg esetében 1900 Ft-ot utalvánnyal, 60 forintot pedig készpénzzel egyenlítet ki a jogosult.

A hivatásos és továbbszolgáló állomány illetményfolyósítása korszerűsített rendszerének néhány hónapos működése még nem tesz lehetővé átfogó értékelést, azt azonban már látjuk és érezzük, hogy a katonai ruházati boltokban csökkent a vásárlási idő, a forgalom pedig egyenletesebbé vált.

Befejezésként szeretnék utalni arra, hogy a Magyar Néphadsereg ruházati szolgálatában folyó „műhelymunka” nem egyfajta – korszerűsítési lázban égő szakember-csoport által favorizált – kampánysorozat, hanem a gazdaságirányítás – társadalmi igényt tükröző – korszerűsítésének integráns része. E hosszabb lélegzetű tevékenység homloktercében továbbra is a szolgálat alaprendeltetésének javítása áll, melynél másodlagos, de igen erőteljes célkitűzésünk, hogy ellátási és gazdálkodási rendszerünket a közgazdasági környezet új feltételrendszerének is megfeleltessük.